ท่องเที่ยวทางรถยนต์สู่ .. แม่ฮ่องสอน

เมืองสามหมอก

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คลุมเครือสลัวรางอยู่ในความรู้สึกของผู้คน
มิใช่เพียงเพราะแม่ฮ่องสอนล้อมรอบด้วยภูเขาน้อยใหญ่สลับสล้าง
มีเมฆหมอกปกคลุมตลอดทั้งสามฤดู จนได้รับการขนานนามว่า *"เมืองสามหมอก"*
แต่อาจเนื่องจากเส้นทางสู่แม่ฮ่องสอนในอดีต เต็มไปด้วยทางคดโค้งถึง 1,864 โค้ง
ทำให้ผู้ขับขี่ยวดยานต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก ส่งผลให้มีผู้เดินทางไปแม่ฮ่องสอนค่อนข้างน้อย

ทว่า ในปัจจุบัน มีการก่อสร้างทางหลวงชั้นดีเพิ่มเติมขึ้นหลายเส้นทาง
ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเต็มไปด้วยความสนุกสนาน สะดวกสบายและปลอดภัย

จัดทำภายใต้ : โครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2547

ด้วยเหตุแห่งความยากลำบากของการเดินทาง ดูเหมือนทำให้แม่ฮ่องสอน ถูกตัดขาดจากโลกภายนอก ชาวแม่ฮ่องสอน ที่ประกอบด้วยผู้คนหลากหลายเผ่า มีวัฒนธรรม ประเพณี ที่แตกต่างกัน จึงยังคงใช้ชีวิตที่เรียบง่าย และแทบจะไม่มีความเปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อร้อยกว่าปีก่อน ยิ่งไปกว่านั้น ทั่วทั้งแผ่นดินของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังเต็มไปด้วยความรุ่งเรืองในอดีต ที่สืบเนื่องยาวนานหลายศตวรรษ บรรดาวัดวาอาราม และวัตถุสถานต่างๆ ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ทุกหนแห่งตราบเท่าถึงทุกวันนี้

วิถีชีวิตของผู้คน วัฒนธรรมประเพณี ธรรมชาติอันงดงามแปลกตา ไม่ว่าจะเป็นโถงถ้ำอันตระการ น้ำพุร้อน ทะเลหมอก ขุนเขาอันสลับซับซ้อนและสายธารน้อยใหญ่ ได้กลายเป็นเสน่ห์สำคัญที่ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นศูนย์รวมของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของประเทศไทย นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและนานาชาติ ต่างปรารถนาที่จะเดินทางมาเยี่ยมเยือน และใช้ช่วงชีวิตแสนสุขในดินแดนแห่งนี้มากยิ่งขึ้น

ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดนทางภาคเหนือของไทย มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเมียนม่าร์ ห่างจากกรุงเทพมหานคร 924 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวม 13,184.4 ตารางกิโลเมตร

ปัจจุบัน แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน แม่สะเรียง ขุนยวม ปาย แม่ลาน้อย สบเมย และปางมะผ้า มีอาณาเขตติดต่อกับ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ รัฐฉาน ประเทศเมียนม่าร์
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ รัฐคะยา ประเทศเมียนม่าร์

ประวัติและความเป็นมา ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

เมื่อปี พ.ศ. 2374 พระเจ้ามโหตรประเทศ ผู้ครองนครเชียงใหม่ ให้ **เจ้าแก้วเมืองมา** เป็นแม่กอง นำไพร่พลช้างต่อและหมอควาญ ออกไปจับช้างป่ามาใช้งาน เจ้าแก้วเมืองมา ยกไพร่พลข้ามภูเขามาทางตะวันตกของเชียงใหม่ ซึ่งมีช้างป่าชุกชุม โดยมอบหน้าที่ให้ **พะกาหม่อง** เป็นผู้ควบคุมดูแล เมื่อคล้องช้างได้เป็นจำนวนเพียงพอแล้ว จึงพากันเดินทางต่อไปถึงชุมชนบ้านป่าแห่งหนึ่ง มีทำเลดีมีร่องธารน้ำและที่ราบ เหมาะแก่การฝึกช้างป่า จึงหยุดไพร่พลตั้งบ้านเรือนขึ้นที่นี่ และตั้งชื่อหมู่บ้านว่า **"แม่ร่องสอน"** หมายถึงที่มีร่องน้ำฝึกช้าง ต่อมา ได้เพี้ยนเป็น **"แม่ฮ่องสอน"**

ครั้นถึงปี พ.ศ. 2399 มีชาวไทยใหญ่ อพยพมาหลบภัยสงครามอยู่ที่แม่ร่องสอนเป็นจำนวนมาก โดยมี **เจ้าฟ้าโกหล่าน** และ **ชานกะเล** เป็นหัวหน้า เมื่อมาอยู่ที่นี่ ชานกะเล ได้ช่วยงานต่างๆ จนเป็นที่โปรดปรานของพะกาหม่อง ถึงกับยกลูกสาวชื่อนางไส ให้เป็นภรรยา ต่อมา ชานกะเล อพยพครอบครัวลงใต้มาอยู่ที่เมืองกุ๋นลม หรือขุนยวมในปัจจุบัน ได้เป็นเจ้าเมืองกุ๋นลมคนแรก ต่อมานางไสถึงแก่กรรม เจ้าฟ้าโกหล่าน ยกหลานสาวชื่อเจ้านางเมี๊ยะ ให้เป็นภรรยา

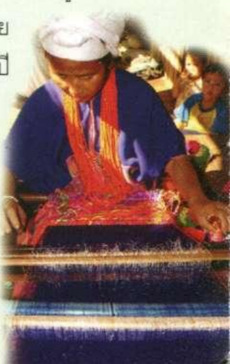
ชานกะเล ปกครองเมืองกุ๋นลม เจริญมั่งคั่ง ส่งส่วยตอไม้ให้กับเมืองเชียงใหม่ได้มากมาย จนถึง พ.ศ. 2417 เจ้าอินทวิชยานนท์ จึงแต่งตั้งชานกะเล เป็น **พญาสิงหนาถราชา** แล้วสถาปนาเป็นเจ้าเมืองแม่ฮ่องสอนคนแรก

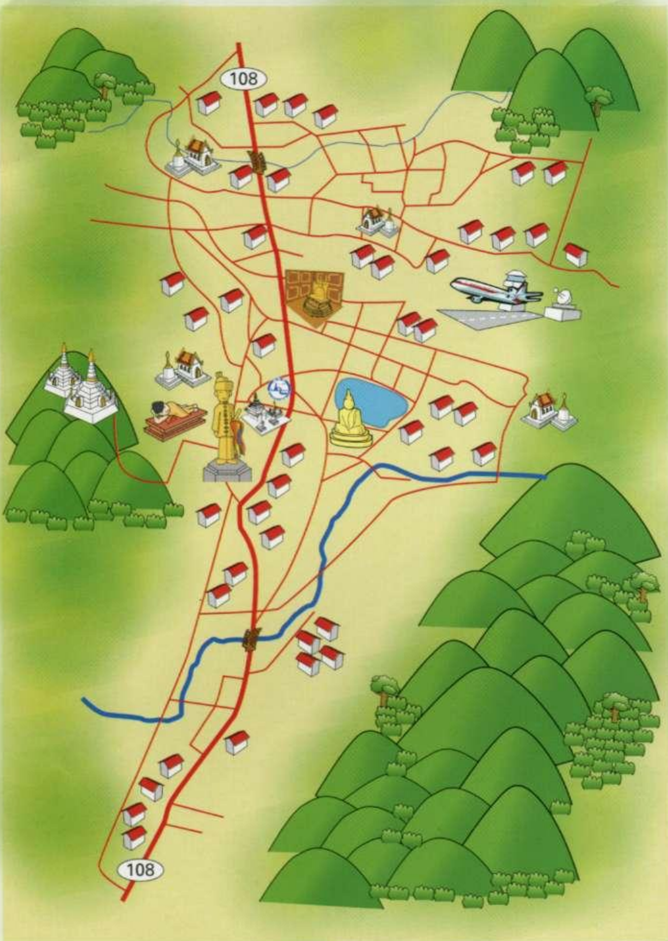

จังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงถือเอาต้นกำเนิดเมือง คือ ร่องน้ำสอนช้าง และช้างตัวเดียวเล่นน้ำ เป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัด

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นที่รวมของชนเผ่าไทยและชาวไทยภูเขาหลายเผ่า มาแต่โบราณ ผู้คนเหล่านี้ยังคงดำเนินชีวิตเรียบง่าย รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิมไว้ เฉกเช่นเมื่อหลายร้อยปีก่อน ประกอบด้วย ไทยใหญ่ ม้ง มูเซอ ลัวะ ลีซอ จีนฮ่อ และกระเหรี่ยง

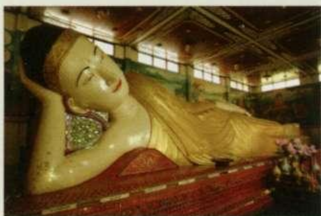

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

วัดพระธาตุดอยกองมู เป็นปูชนียสถานสำคัญที่สุด เดิมชื่อวัดปลายดอย ตั้งอยู่บนยอดดอยกองมู ทางทิศตะวันตกของตัวเมืองแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วยเจดีย์ 2 องค์ องค์ใหญ่ สร้างขึ้นโดย จองตองสู่ เมื่อพ.ศ. 2403 ส่วนเจดีย์องค์เล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2417 โดยพญาสิงหนาถราชา จากวัดนี้ สามารถมองเห็นภูมิประเทศของเมืองแม่ฮ่องสอนได้ทั่ว ทั้งทิศตะวันออกและตะวันตก มีถนนลาดยางยาว 2 ก.ม. ขึ้นไปถึงวัด

วัดพระนอน ตั้งอยู่เชิงดอยกองมู ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระนอน ที่สร้างตามศิลปะไทยใหญ่ มีขนาดความยาวถึง 12 เมตร เล่ากันว่า พระนางเมี๊ยะ ชายาของพญาสิงหนาถราชา เป็นผู้สร้าง ภายในบริเวณวัด มีรูปปั้นสิงห์ขนาดใหญ่ที่สง่างามและสมบูรณ์ 2 ตัว เคียงข้างกันที่เชิงบันไดขึ้นวัดพระธาตุดอยกองมู

วัดก้ำก่อ (ภาษาไต แปลว่าดอกบุนนาค) ตั้งอยู่ตรงข้ามวัดพระนอน เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองแม่ฮ่องสอน สร้างเมื่อ พ.ศ. 2433 มีสถาปัตยกรรมที่งดงาม โดยเฉพาะมีหลังคาคลุมทางเดิน ตั้งแต่ซุ้มประตูทางเข้าไปสู่ศาลา

วัดจองคำ และ **วัดจองกลาง** อยู่ในบริเวณเดียวกันริมบึงใหญ่ชื่อหนองจองคำ วัดจองคำ สร้างตั้งแต่ พ.ศ. 2340 มีวิหารหลังคาปราสาทแบบไทยใหญ่ที่มีความงดงาม เป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อโต ขนาดหน้าตักกว้าง 4.85 เมตร ส่วนที่วัดจองกลางมีตุ๊กตาไม้แกะสลักรูปคนและสัตว์ จำนวน 33 ตัว เป็นเรื่องราวจากพุทธประวัติ และเวสสันดรชาดก

วัดหัวเวียง หรือ วัดกลางเวียง เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าพลาละแข่ง ซึ่งจำลองมาจากพระมหามุนีเมืองมัณฑะเลย์ เชื่อกันว่า เป็น 1 ใน 3 สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของพม่า ที่ต้องไปเคารพสักการะให้ครบ (พระมหาเจดีย์ชเวดากอง, พระธาตุอินท์แขวน และพระมหามุนี) พระเจ้าพลาละแข่งองค์นี้ สร้างขึ้นด้วยศรัทธาของเจ้าฟ้าเมืองเชียงตุง ที่จะจำลองไปประดิษฐานไว้ที่วัดพระเจ้าตนหลวง เมืองเชียงตุง แต่เมื่อเสร็จแล้วไม่ทรงชอบ คหบดีชาวแม่ฮ่องสอน จึงได้ขอนำมาประดิษฐานไว้ ณ วัดหัวเวียง โดยแยกองค์พระออกเป็น 9 ท่อน ขนย้ายรอนแรมไปมัณฑะเลย์ ลงเรือข้ามทะเลสาบ อินเล ในรัฐฉาน รัฐคะยา เข้ามาตามลำน้ำสาละวิน ลำน้ำปาย มาขึ้นฝั่งตรงข้ามกับบ้านน้ำเพียงดิน นำมาประกอบที่วัดพระนอน แล้วจึงอัญเชิญมาประดิษฐานที่วัดแห่งนี้

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยรอบอำเภอเมือง

บ้านน้ำเพียงดิน อยู่ในเขต ต.ผาบ่อง นักท่องเที่ยวต้องไปลงเรือหางยาว ที่ท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ เพื่อล่องลำน้ำปายที่ลดหลั่นเป็นชั้นๆ สู่ปลายทางที่บ้านน้ำเพียงดิน ตลอดเส้นทางมีทัศนียภาพสวยงาม ค่าเช่าเรือหางยาวลำละ 500 บาท นั่งได้ 8 คน

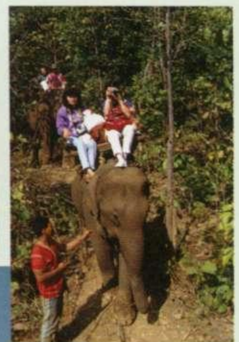
กังหันผลิตน้ำมันงาบ้านสบสอย ตั้งอยู่ในเขตหมู่บ้านสบสอย ห่างจาก อ.เมือง เพียง 16 ก.ม. มีการสาธิตการหีบน้ำมันงาและตำข้าว โดยใช้พลังน้ำมาหมุนกังหัน และสุดทางของเส้นทางท่องเที่ยวสายนี้ สามารถไปเยี่ยมชมกระเหรี่ยงคอยาวบ้านสบสอย ได้อีกด้วย

ล่องแพแม่ปาย บ้านสบป่อง - บ้านท่าโป่งแดง - บ้านห้วยเดื่อ หรือสะพานแขวน - บ้านสบป่อง ใช้เวลาล่องแพระยะเวลาสั้นๆ เพียง 2 - 4 ชั่วโมง ค่าเช่าแพประมาณ 400 บาท

นั่งช้างชมทิวทัศน์ ที่ท่าเรือบ้านห้วยเดื่อ ท่าช้างแม่ฮ่องสอนรีสอร์ท และสหการเดินเรือ ปางช้างกระเหรี่ยงคอยาว

หมู่บ้านไมโครเวฟ อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลถึง 1,000 เมตร ชาวม้งในหมู่บ้านนี้มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย และยังรักษาประเพณีดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด การเดินทางใช้ทางหลวงสาย 108 แม่ฮ่องสอน - ขุนยวม ถึงบ้านป่าลาน ระยะทาง 32 ก.ม. แล้วเลี้ยวซ้ายไปยังหมู่บ้านอีก 8 ก.ม. ซึ่งเป็นถนนคอนกรีตสูงชัน ต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่พอสมควร

อำเภอปางมะผ้า
บ้านรักไทย
บ้านรวมไทย
ถ้ำน้ำลอด
ถ้ำผีแมน
น้ำตกผาเสื่อ
ถ้ำปลา
อำเภอปาย
1095
วัดน้ำฮู
น้ำตกซูซ่า
กังหันผลิตน้ำมันงา
บ้านสบสอย
ภูโคลน คันทรีคลับ
1095
บ่อน้ำร้อน
บ้านท่าปาย
อุทยานแห่งชาติ
ห้วยน้ำดัง
บ้านในสอย
บ้านน้ำเพียงดิน
1250
จุดชมวิว
เมืองแม่ฮ่องสอน
107
1095
บ่อน้ำร้อน
บ้านผาบ่อง
108
1265
อนุสรณ์สถาน ทหารญี่ปุ่น
สมัยสงครามโลก ครั้งที่ 2
น้ำตกแม่สุรินทร์
1096
บ้านวัดจันทร์
107
1269
หมู่บ้านไมโครเวฟ
วัดต่อแพ
1263
ทุ่งบัวตองดอยแม่อูคอ
อำเภอขุนยวม
ถ้ำผาผึ้ง
บ่อน้ำร้อนบ้านหนองแห้ง
1088
108
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
แม่ยวม
108
อำเภอแม่ลาน้อย
1192
1009
ถ้ำแก้วโกมล (ถ้ำน้ำแข็ง)
1088

เส้นทางท่องเที่ยว
แม่ฮ่องสอน - บ้านหมอกจำแป่

อยู่ห่างจากตัวเมืองแม่ฮ่องสอนไปทางเหนือ ประมาณ 16 ก.ม. ตามทางหลวงสาย 1095 แม่ฮ่องสอน - ปางมะผ้า แยกไปทางซ้าย มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง ประกอบด้วย

ถ้ำปลา ภูมิประเทศโดยรอบเป็นป่าเขา มีลำธารไหลจากถ้ำใต้ภูเขาตลอดเวลา มีปลามุง (ปลาคัง หรือ ปลาพลวง) ขนาดใหญ่ว่ายวนเวียนอยู่เป็นจำนวนมาก โดยไม่มีใครทำอันตราย

น้ำตกผาเสื่อ อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 26 ก.ม. มีความสูงถึง 6 ชั้น บริเวณที่ได้รับความนิยมสูงสุด สามารถเดินลงไปได้ จากบริเวณที่จอดรถเพียงเล็กน้อย

พระตำหนักปางตอง อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันกับน้ำตกผาเสื่อ เป็นเขตพระราชฐานที่อุดมไปด้วยพันธุ์ไม้ดอก ไม้ใบ ที่สวยงามนานาชนิด

ภูโคลน คันทรีคลับ หนึ่งในสถานที่ ที่ได้รับการยกย่องเป็น Unseen Thailand เป็นบ่อโคลนร้อน ที่ได้รับการแต่งเติมให้เหมาะสมแก่การนำมาพอกตัว พอกหน้า ช่วยในการบำรุงผิวพรรณ มีบริการอบเซาน่า และแช่น้ำแร่ รวมทั้งสามารถขี่ล่อชมทิวทัศน์รอบๆ บริเวณ

บ้านรักไทย - บ้านรวมไทย อยู่ห่างจากตัวเมือง ประมาณ 44 ก.ม. บ้านรักไทย หรือบ้านแม่ออ อยู่ติดกับชายแดนไทย - เมียนม่าร์ บริเวณหมู่บ้านมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมวิถีชีวิต และ วัฒนธรรมจีนฮ่อ เสน่ห์ที่สำคัญของหมู่บ้านนี้ คือการได้ลิ้มลองอาหารตำรับจีนยูนนาน และชิมชาพันธุ์ดีรสเลิศ เช่น ชาชิงชิงและอู่หลง ซึ่งปลูกในหมู่บ้านนี้เอง

ส่วน **บ้านรวมไทย** ตั้งอยู่ริมอ่างเก็บน้ำที่สงบนิ่ง มีเงาของต้นสนสามใบ - สองใบทาบลงสู่ผืนน้ำ ที่ราบเรียบราวแผ่นกระจก ทั่วทั้งบริเวณปลูกดอกไม้เมืองหนาวโดยรอบ ทำให้ทัศนียภาพมีความงดงามอย่างยิ่ง มีบ้านพักและสถานที่กางเต็นท์ ไว้บริการนักท่องเที่ยว

เส้นทางท่องเที่ยวทางหลวงหมายเลข 1095
ช่วง แม่มาลัย - ปาย - ปางมะผ้า

อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง อยู่บริเวณหลัก ก.ม.ที่ 67 แยก ไปทางขวาอีก 6 ก.ม. เป็นที่ตั้งของโครงการพัฒนาต้นน้ำ กรมป่าไม้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูงสุดแห่งหนึ่งของประเทศ เพื่อชมทะเลหมอกและไม้ดอกเมืองหนาวนานาชนิด มีบ้านพักและที่กางเต็นท์บริการแก่นักท่องเที่ยว

แม่น้ำปาย เป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกิดจากทิวเขาถนนธงชัยและทิวเขาแดนลาว ไหลผ่านไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน เขตรัฐคะยา มีความยาว 180 ก.ม. ที่มีความใสสะอาดท้องน้ำเป็นกรวดทราย ในหน้าแล้งสามารถล่องแพได้เป็นช่วงๆ แต่ละช่วง สามารถชมทิวทัศน์ที่สวยงาม โดยเฉพาะในพื้นที่ อ.ปาย จะได้รับความนิยมสูงสุด

โป่งน้ำร้อนท่าปาย อยู่บริเวณหลัก ก.ม.ที่ 87 แยกไปทางขวาอีก 2 ก.ม. บริเวณโดยรอบเป็นป่าสักขนาดใหญ่ มีกลุ่มไอร้อนขาวปกคลุมพื้นที่ อันเกิดจากลำธารร้อนหลายสาย บางแห่งมีอุณหภูมิสูงถึง 80 องศา นอกจากนั้น ในเขต อ.ปาย ยังมีน้ำพุร้อนในแหล่งอื่นๆ อีก เช่น โป่งน้ำร้อนและน้ำพุร้อนเมืองแปง อยู่บนทางหลวงสายเดียวกัน (แม่มาลัย - ปาย) บริเวณหลัก ก.ม.ที่ 85 - 86 แยกซ้ายไปตามทางหลวงสาย 1265 ไป อีก 24 ก.ม.

กองแลน อยู่ริมทางหลวง สายแม่มาลัย - ปาย แยกซ้ายไปเพียง 2 - 300 เมตร ก่อนถึงตัวอำเภอปาย 8 ก.ม. เป็นหน้าผาดินสูงชัน ที่ถูกกัดเซาะด้วยน้ำและลม เป็นบริเวณกว้าง

ตัวเมืองอำเภอปาย เป็นที่รวมของรีสอร์ทและร้านอาหารที่ได้มาตรฐานจำนวนมาก ในเวลาเช้าและค่ำ นักท่องเที่ยวมักนิยมออกมาเดินเที่ยวเตร่ในตลาด เพื่อสัมผัสวิถีชีวิตของชาวปาย ที่ดำเนินไปอย่างเรียบง่าย สมถะ เป็นเสน่ห์ที่ผู้มาเยือนต่างประทับใจ

วัดน้ำฮู วัดกลาง อยู่ห่างจากตัวอำเภอไปทางทิศตะวันตกเพียง 3 ก.ม. ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานของเจ้าพ่ออุ่นเมือง พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์อายุเกือบ 500 ปี ทำด้วยทองสัมฤทธิ์ ส่วนบนของพระเศียรเปิดได้และมีน้ำขังอยู่ นอกจากนั้น ยังมีเจดีย์อนุสรณ์สถานของพระสุพรรณกัลยา พระเชษฐภคินีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อยู่ในบริเวณวัดด้วย

อำเภอปางมะผ้า

สถานศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด ห่างจาก อ.ปาย ประมาณ 45 ก.ม. ตามทางหลวงสาย 1095 แยกซ้ายเข้าไปบ้านถ้ำน้ำลอด อีก 9 ก.ม. เป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญ บริเวณที่น่าสนใจที่สุด คือ **ถ้ำน้ำลอด** ซึ่งมีลำน้ำลางไหลลอดภูเขา ไปยังอีกด้านหนึ่ง มีความยาวถึง 1 ก.ม. ภายในเป็นถ้ำขนาดใหญ่ เต็มไปด้วยหินงอกและหินย้อยที่สวยงาม เช่น ถ้ำเสาหินหลวง ถ้ำตุ๊กตา ซึ่งพบภาพเขียนบนผนังหิน และเครื่องมือเครื่องใช้ยุคก่อนประวัติศาสตร์ อายุประมาณ 2,000 ปี ส่วนถ้ำสุดท้าย คือ **ถ้ำผีแมน** มีขนาดใหญ่ที่สุด ได้ค้นพบเศษภาชนะดินเผา เมล็ดพืชและเครื่องมือหิน รวมทั้ง **"โลงผีแมน"** ที่ขุดจากไม้ขนาดต่างๆ มีลักษณะคล้ายเรือ วางอยู่บนคาน นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ทุกวัน ระหว่าง 08.00 - 17.00 น. เนื่องจากในถ้ำมืดมาก ควรใช้ผู้นำทางพร้อมตะเกียงเจ้าพายุ ตั้งแต่ปากทางเข้าถ้ำ นอกจากนั้น ในเขต อ.ปางมะผ้า ยังค้นพบถ้ำและหลุมยุบ ที่มีความสวยงามและมีโลงผีแมน อีกกว่า 200 แห่ง แต่ถ้ำเหล่านี้มีความเปราะบาง และมีความยาก - ง่าย ในการเที่ยวชมไม่เท่ากัน ถ้ำบางแห่ง เช่น **ถ้ำแม่ละนา** มีความยาวกว่า 20 ก.ม. ผู้สนใจจะไปเที่ยวชม ควรปรึกษาหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง หรือ ผู้ชำนาญทางที่เชี่ยวชาญ

บ้านลุกข้าวหลาม เป็นหมู่บ้านม้งขนาดใหญ่ อยู่ริมทางหลวงสาย 1095 ห่างจาก อ.ปาย ประมาณ 50 ก.ม. แยกซ้ายลงไปสู่หุบเขาเบื้องล่าง

น้ำตกแม่สุรินทร์
วัดต่อแพ
อำเภอขุนยวม
ทุ่งบัวตองดอยแม่อูคอ
ถ้ำผาผึ้ง
บ่อน้ำร้อนบ้านหนองแห้ง
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
แม่ยวม
ถ้ำแก้วโกมล (ถ้ำน้ำแข็ง)
อำเภอแม่ลาน้อย
อำเภอแม่สะเรียง
บ่อน้ำร้อนบ้านแม่อุมลอง
น้ำตกแม่สวรรค์น้อย
ทุ่งบัวตองดอยแม่เหาะ
พระธาตุจอมทอง
ที่ทำการ
อุทยานแห่งชาติสาละวิน
วัดศรีบุญเรือง
บ้านแม่สามแลบ
ล่องเรือหางยาว
บ้านแม่สามแลบ
อำเภอสบเมย
ที่ทำการ
อุทยานแห่งชาติแม่เงา
ล่องแพแม่น้ำเงา
1096
107
1269
1263
108
1088
108
1192
1009
1088
1103
108
1099
1194
105
ประกาศนียบัตรนี้ ออกให้โดย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
เพื่อรับรองว่า
รถยนต์ .... หมายเลขทะเบียน ....
ขับขี่โดย ....
ได้เดินทางมาถึงจังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้ว
เมื่อวันที่ .... / .... / ....

เส้นทางท่องเที่ยวบนทางหลวงสาย 105 , 108
สบเมย - แม่สะเรียง - แม่ลาน้อย - ขุนยวม - แม่ฮ่องสอน

การเดินทางท่องเที่ยวสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอนจากตอนล่าง สามารถทำได้ 2 เส้นทางหลัก โดยทางหลวงสาย 105 จาก อ.แม่สอด จังหวัดตาก แล่นเลียบแม่น้ำเมยแสนงาม ผ่าน แม่ระมาด - ท่าสองยาง - สบเมย - แม่สะเรียง และทางหลวงสาย 108 เส้นเดิมที่ปรับปรุงใหม่ กว้างใหญ่กว่าเดิม ผ่าน อ.จอมทอง ฮอด และแม่สะเรียง แล้วใช้ทางหลวงสาย 108 สู่ อ.แม่ลาน้อย - ขุนยวม - แม่ฮ่องสอน **หรือ** เส้นทางแสนสวย จาก อ.จอมทอง เลี้ยวขวาเข้าทางหลวง สาย 1009 สู่ดอยอินทนนท์ แยกซ้ายเข้าทางหลวงสาย 1192 สู่ แม่แจ่ม - ทางหลวงสาย 1088 สู่ บ้านแม่นาจอน - เข้าทางหลวงสาย 1263 สู่ ขุนยวม แล้วต่อด้วยทางหลวงสาย 108 สู่แม่ฮ่องสอน

อำเภอสบเมย

อุทยานแห่งชาติแม่เงา อยู่ห่างจาก อ.สบเมย ประมาณ 15 ก.ม. สมบูรณ์ด้วยป่าสักขนาดใหญ่ มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม่น้ำเงา มีน้ำใสราบเรียบราวกระจก ซึ่งเป็นที่มาของชื่อ **แม่น้ำเงา** บางช่วงบางตอนของแม่น้ำเงามีระดับลดหลั่นต่างกัน สามารถลงล่องแพชมธรรมชาติที่งดงามเหล่านั้น ได้อย่างสนุกสนาน

บ้านแม่ลามาหลวง อยู่ห่างจากตัว อ.สบเมย ประมาณ 32 ก.ม. (ทางรถยนต์ 28 ก.ม. และต้องเดินเท้าต่ออีก 5 ก.ม.) เป็นหมู่บ้านชาวเขา โดยตั้งอยู่กลางหุบเขาที่สวยงามยิ่ง

อำเภอแม่สะเรียง

เดิมชื่อเมืองยวมใต้ เป็นอำเภอใหญ่ที่สุดของ จ.แม่ฮ่องสอน มีอดีตที่เก่าแก่ทับซ้อนกันนานกว่า 540 ปี เป็นเมืองหน้าด่านที่มีความสำคัญยิ่งของประวัติศาสตร์ล้านนา เมืองยวม เคยเป็นถิ่นที่อยู่ของชนเผ่าละว้า (ลัวะ) และกะเหรี่ยง ต่อมาในปี 2467 ทางราชการเห็นว่า ชื่อเมืองยวมไปพ้องกับเมืองขุนยวม จึงเปลี่ยนชื่อไปตามชื่อลำน้ำแม่สะเรียงที่ไหลผ่านเมือง

ทุ่งบัวตองดอยแม่เหาะ อยู่ริมทางหลวงสาย 108 ที่ ต.แม่เหาะ ห่างจากตัวเมืองแม่สะเรียง 20 ก.ม. ในช่วงต้นฤดูหนาว จะมีทุ่งดอกบัวตองบานสะพรั่งเหลืองอร่ามไปทั่วทั้งหุบเขา มีที่พักแรมกางเต็นท์ ร้านอาหาร กาแฟสด ไว้บริการนักท่องเที่ยว

พระธาตุสี่จอม เป็นวัดสำคัญ 4 แห่งของเมืองแม่สะเรียง ประกอบด้วย **พระธาตุจอมแจ้ง** เป็นศิลปกรรมแบบล้านนาและสถาปัตยกรรมผสมผสานที่มีลวดลายสวยงาม **พระธาตุจอมทอง** มีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ประดิษฐานอยู่บนยอดดอย ที่สามารถมองเห็นทั่วทั้งเมืองแม่สะเรียง **พระธาตุจอมกิตติ** มีลักษณะเป็นสถูปเจดีย์แบบล้านนา มีงานฉลองพระบรมสารีริกธาตุทุกวันขึ้น 8 ค่ำ ของเดือนมิถุนายน **พระธาตุจอมมอญ** เป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์องค์หนึ่ง มีสถาปัตยกรรมแบบล้านนาที่เก่าแก่

วัดศรีบุญเรือง พระอุโบสถและศาลาการเปรียญ ประดับตบแต่งจั่วหลังคา และเชิงชายด้วยโลหะ ที่สลักเสลาลวดลายฉลุแบบไทยใหญ่ ลวดลายเช่นนี้ชาวบ้านเรียกว่า "ปานซอย" หรือ "สองคอสามชาย"

ล่องสาละวิน หรือแม่น้ำคง มีต้นน้ำมาจากที่ราบสูงธิเบต ไหลผ่านจีน และเป็นเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างไทย - เมียนม่าร์ มีหาดทรายขาวละเอียดและภูมิประเทศที่งดงาม นักท่องเที่ยว สามารถไปลงเรือหางยาวเที่ยวลำน้ำสาละวิน ได้ที่ **บ้านแม่สามแลบ** โดยเสียค่าใช้จ่ายลำละ 400 - 700 บาท ขึ้นอยู่กับระยะทาง และเวลาท่องเที่ยว

อำเภอแม่ลาน้อย

หมู่บ้านละว้า (ลัวะ) ห่างจากอำเภอ 32 ก.ม. ตั้งอยู่บนดอยสูงเขาสูงที่เป็นรอยต่อระหว่าง จ.แม่ฮ่องสอน และ จ.เชียงใหม่ มีทิวทัศน์ที่งดงามอย่างยิ่ง ชาวลัวะ มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากชาวไทยภูเขาเผ่าอื่นๆ

บ้านกะเหรี่ยงแม่สะก๊วะ อยู่ในเขตตำบลท่าผาปุ้ม ห่างจากอำเภอ 13 ก.ม. ชาวบ้านจะปลูกบ้านเรือนอยู่ตามเชิงเขา มีแหล่งน้ำตกอยู่ใกล้กับหมู่บ้าน ในฤดูแล้งจะเห็นทั้งไม้ป่าผลัดใบ และดอกไม้ป่าเป็นจำนวนมาก ราษฎรหมู่บ้านนี้ รักษาธรรมชาติและวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้อย่างดีมาก

ถ้ำแก้วโกมล หรือถ้ำน้ำแข็ง อยู่บริเวณเขาดอยถ้ำที่ปากทางเข้า อ.แม่ลาน้อย แยกจากทางหลวงสาย 108 ไป 5 ก.ม. ได้รับการยกย่องให้อยู่ใน Unseen Thailand 2 ลักษณะภายในถ้ำเต็มไปด้วยผลึกแร่แคลไซท์ (Calcite) รูปแบบต่างๆ แวววาวทั่วทุกหนแห่ง ทั้งผนัง เพดานและพื้นถ้ำ มีความยาวประมาณ 120 เมตร และลึกประมาณ 30 เมตร แบ่งออกเป็น 5 ห้อง คือ ธารน้ำพระทัย ดุจในวิมานเมฆ เฉกหิมพานต์ ม่านผาแก้ว และเพริศแพร้วมณีบุปผา การเที่ยวชมตลอดทั้ง 5 ห้อง ผู้เที่ยวชมจะต้องอยู่ในเส้นทางที่กำหนดไว้ และต้องไม่ไปจับ หรือแตะต้องผลึกแร่เหล่านั้นโดยเด็ดขาด

อำเภอขุนยวม

อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ เป็นน้ำตกที่มีความสูงเกือบ 100 เมตร อยู่ในเขตบ้านแม่สุรินทร์ การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข 108 ถึง อ.ขุนยวม แล้วแยกเข้าสู่ตัวน้ำตก อีกประมาณ 50 ก.ม. หากเดินทางมาในช่วงที่ดอกบัวตองบาน ก็จะเห็นทิวทัศน์ที่งดงามเป็นอย่างยิ่ง

ทุ่งบัวตองแม่อูคอ อยู่เขตบ้านแม่สุรินทร์ ในพื้นที่พัฒนาป่าไม้ที่สูง ดอกบัวตองจะบานเหลืองอร่ามเต็มทั่วทั้งท้องทุ่งและหุบเขาในพื้นที่เกือบ 1000 ไร่ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ต้นเดือนธันวาคม

บ้านเมืองปอน อยู่บนทางหลวงสาย 108 ห่างจาก อ.ขุนยวม เพียง 18 ก.ม. สามารถเที่ยวชมศิลปะแบบไทยใหญ่ ทั้งที่วัดเมืองปอนและตัวชุมชน ที่ยังคงรักษาวิถีชีวิตแบบไทยใหญ่ดั้งเดิม

วัดต่อแพ เป็นวัดเก่าแก่ อยู่ห่างจากตลาดขุนยวม 7 ก.ม. บนฝั่งขวาของแม่น้ำยวม (ปัจจุบันตื้นเขิน) มีวิหารขนาดใหญ่แบบพม่าและเจดีย์ทรงมอญที่สวยงาม บริเวณที่สร้างวัดนี้เคยเป็นที่พักและหมอนไม้ต่อแพซุง ซึ่งบรรดานักต่อแพได้ช่วยกันสร้างวัดนี้ขึ้น แล้วให้ชื่อว่า "วัดต่อแพ"

เส้นทางท่องเที่ยวกึ่งผจญภัย ด้วยรถขับเคลื่อนสี่ล้อ

การขับรถขับเคลื่อน 4 ล้อ ท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ที่ได้รับความสนุกสนาน และความประทับใจอย่างยิ่ง เพราะจะได้พบเห็นภูมิประเทศที่งดงาม แปลกตา ตลอดจนวิถีชีวิตของชนชาวเขาเผ่าต่างๆ ที่ยังคงสภาพเหมือนเมื่อร้อยกว่าปีก่อน การท่องเที่ยวแบบนี้ มีหลายเส้นทาง และจะทำได้เฉพาะในหน้าแล้งเท่านั้น อาทิ

- บ้านแม่ขนิน (อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่) - บ้านวัดจันทร์ (Off Road 1)
- แม่ฮ่องสอน - ห้วยฮี้ - บ้านวัดจันทร์ (Off Road 1 - 2)
- น้ำตกแม่สุรินทร์ - บ้านหนองเขียว
- บ้านแม่ปิง อ.ปาย - บ้านวัดจันทร์ (Off Road 2)
- บ้านตาลเจ็ดต้น (อ.ปาย) - บ้านเมืองน้อย
- บ้านเมืองปอน (อ.ขุนยวม) - บ้านแม่สุรินทร์
- บ้านแม่ขะตวน - บ้านแม่สามแลบ (อ.สบเมย)
- บ้านจอลากู - บ้านแม่ลาคี (อ.สบเมย)

ระยะทางจากอำเภอเมือง ไปยังอำเภอต่างๆ

อำเภอปางมะผ้า	67 กิโลเมตร
อำเภอปาย	111 กิโลเมตร
อำเภอขุนยวม	66 กิโลเมตร
อำเภอแม่ลาน้อย	133 กิโลเมตร
อำเภอแม่สะเรียง	163 กิโลเมตร
อำเภอสบเมย	188 กิโลเมตร

ระยะทาง

เชียงใหม่ - ปาย	135 กิโลเมตร
ปาย - ปางมะผ้า	44 กิโลเมตร
ปางมะผ้า - เมือง	67 กิโลเมตร
เมือง - ขุนยวม	66 กิโลเมตร
ขุนยวม - แม่ลาน้อย	67 กิโลเมตร
แม่ลาน้อย - แม่สะเรียง	30 กิโลเมตร
แม่สะเรียง - สบเมย	25 กิโลเมตร
แม่สะเรียง - เชียงใหม่	191 กิโลเมตร

กิจกรรมและประเพณี

งานเทศกาลชิมชาบ้านรักไทย ราษฎรในหมู่บ้านปลูกชาพันธุ์ดีหลายชนิด เป็นที่นิยมชมชอบของผู้มาเยี่ยมเยือน ทางหมู่บ้าน จึงได้จัดเทศกาลนี้ขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจ ทั้งการขี่ม้าเที่ยวชมไร่ชา ชมการแสดงและการละเล่นของชาวจีนยูนนาน

ประเพณีปอยส่างลอง หรือบรรพชาสามเณร (ส่างลอง) หรืองานบวชลูกแก้ว ที่ถือกันว่าได้กุศลแรงกว่าการอุปสมบทพระภิกษุ จัดเป็นงานใหญ่เกือบทุกอำเภอ ในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน

ประเพณีลอยกระทงไทยใหญ่ (สิบสองมนล่องผ่องไต) เป็นประเพณีดั้งเดิมของชาวไทยใหญ่ จัดขึ้นเป็นพุทธบูชาและบูชาพระอรหันต์ หรือพระอุปคุต 8 องค์ ที่เชื่อกันว่า 4 องค์ ดับขันธ์ไปแล้ว ส่วนอีก 4 องค์ ยังคงปฏิบัติธรรมอยู่กลางมหรรนพ และจะผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมาโปรดสัตว์ และเผยแพร่พระพุทธศาสนาในวันเพ็ญเดือน 12 จะลอยสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ลงในแม่น้ำเพื่อเป็นทานถวาย

งานเทศกาลดอกบัวตอง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - กลางเดือนธันวาคมของทุกปี ดอกบัวตองบริเวณดอยแม่อูคอ จะบานสะพรั่งเหลืองอร่ามไปทั่วทั้งหุบเขาน้อยใหญ่ ทางอำเภอขุนยวม จึงได้จัดงานเทศกาลดังกล่าวขึ้นในระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน - 15 ธันวาคม

เทศกาลปอยเหลินสิบเอ็ด เป็นประเพณีเก่าแก่ของชาวไทยใหญ่ เพื่อรับเทศกาลออกพรรษา ในตอนเช้า ชาวบ้านนับพันจะเรียงรายคอยทำบุญตักบาตร ถวายแด่พระสงฆ์ ที่เดินตามบันไดลงมายังวัดม่วยต่อ ที่เชิงเขา ซึ่งเป็นภาพที่สวยงาม หาชมได้ยากยิ่ง พอตกค่ำ ทั่วทั้งเมืองจะตามประทีปโคมไฟทั่วทั้งเมือง มีการแห่ "จองพารา" หรือ "ปราสาทรับเสด็จพระพุทธเจ้า" มีมหรสพ การแสดงการละเล่นพื้นเมือง และ "หลู่เต็นเห็ง" หรือการแห่เทียนพันเล่มด้วย

จัดทำภายใต้

โครงการยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2547

โดย :

สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ศาลากลางจังหวัด อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000

โทร. 0 5361 2156

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว 24 ชั่วโมง

โทร. 0 5361 2800

ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่ว่าการอำเภอ (หลังเก่า) ถ.ขุนลุมประพาส

อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000

โทร. 0 5361 2982, 0 5361 2983 แฟกซ์ 0 5361 2984

www.tat.or.th/maehongsorn-co-center

E-mail: tatmhs@tat.or.th

สำนักงานททท. ภาคเหนือ เขต 1

(เชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอน - ลำพูน - ลำปาง)

105/1 ถ.เชียงใหม่ - ลำพูน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000

โทร. 0 5324 8604, 0 5324 8607 แฟกซ์ 0 5324 8605

www.tat.or.th/north1